

I år faller 1.mai og Kristi himmelfartsdag på samme dag. 1.mai handler om solidaritet med hverandre, gjerne også med folk en ikke kjenner. Solidaritet handler om å stå samlet for å oppnå goder. Den ene gangen fremmes andres interesser, men så i neste omgang fremmes ens egne interesser. Slik handler solidaritet om å gi og å få.

Historien om Jesus sprenger denne rammen. Han stilte seg ikke last og brast sammen med andre for å få noe tilbake selv. Jesus ga uten tanke på egen vinning. Drivkraften hans var ikke solidaritet, men den kjærligheten som ikke søker egen vinning.

Jesu liv på jorda var en tornefull vei de siste årene, en fornedrelse av han som kom fra Guds himmel. Men gjennom fornedrelse i lidelse og død åpnet Jesus veien til himmelen for oss. I det ser vi mye av hans storhet. Jesus stod fysisk, legemlig opp av graven påskemorgen. Han spiste sammen med disiplene og var til stede hos dem i 40 dager. Så kom Kristi himmelfartsdag.

Kristi himmelfartsdag er fra gammelt av regnet som dagen for tronstigningen. Vi sier i trosbekjennelsen at Jesus fór opp til himmelen, sitter ved Guds, Den allmektige Faders høyre hånd. I dag er altså Jesus konge i himmelriket.

Denne Kristi himmelfartsdagen møter vi en pretekst som ikke nevner himmelfarten direkte, men er skrevet til en sliten menighet av jødekristerne i Roma som var utsatt for forakt og begynnende forfølgelse, en tekst som handler om at Jesus til tross for et liv i fornedrelse og forakt nå er opphøyd og stor.

Krusifiks fra Dal kirke, Rjukan. Datering 1250-75. Kristi legeme danner en tydelig S-kurve med bøyde knær og føtter lagt i kryss. Figuren bærer kongekrone.

Spesielt for dette krusifikset er de kongelige verdighets-tegn med armbånd rundt håndledd og overarmer, samt belte med en oval spenne rundt livet.

Krusifikset viser ikke bare den lidende, men også den opphøyde Kristus.

Pretekst: Hebr 2,5-9

For det er ikke under engler Gud har lagt den kommende verden som vi taler om. Dette er det en som har vitnet om et sted:

Hva er et menneske, siden du kommer det i hu,
 en menneskesønn, siden du tar deg av ham?
 En kort tid har du stilt ham lavere enn engler.
 Men du har kronet ham med herlighet og ære,
 alt har du lagt under hans føtter.

Da Gud la alt under ham, da var ingen ting unntatt; alt skulle underlegges ham. Ennå kan vi ikke se at alt er lagt under ham. Men Jesus, som for en kort tid var stilt lavere enn englene, ham ser vi nå kronet med herlighet og ære fordi han led døden. Slik skulle han ved Guds nåde smake døden for alle.

Slik lyder Herrens ord.

Mye tyder på at Hebreerbrevet er skrevet til menigheten i Roma. Forfatteren angir ingen adresse, men hilser fra italienere som var sammen med ham. Vi vet ikke hvem som skrev brevet. Det ble glemt tidlig, men det forutsettes at de som opprinnelig fikk brevet visste hvem han var. Gjennom middelalderen tenkte man forfatteren var Paulus. Men allerede i oldkirken var flere muligheter nevnt, som Barnabas og Lukas.

Martin Luther tok opp igjen forfatterspørsmålet og tenkte det kanskje kunne være Paulus' medarbeider Apollos som skrev Hebreerbrevet. I dag regnes det fortsatt som en god mulighet, men forskerne er stort sett bare enige om at forfatteren neppe er Paulus. Forfatteren mestrer det greske språket til fingerspissene. Han røper at han ikke tilhører den første generasjonen kristne, som Paulus blir regnet med blant. Men at han hadde hørt det kristne budskapet fra dem som hadde hørt Jesus direkte. (Hebr 2,3).

Hebreerbrevet er skrevet til kristne som slet med å se storheten i den Herren Jesus de trodde på og viet sitt liv til. Vi leste: «Da Gud la alt under ham, da var ingen ting unntatt; alt skulle underlegges ham.» Så legger han til: «Ennå kan vi ikke se at alt er lagt under ham.» Menigheten levde i spenningen mellom at Jesus var gitt all makt i himmel og på jord, men de så kanskje ikke så mye til denne herligheten og makten i hverdagen.

Slik er det noe allment kristent i dette. Også i dag er det mange som spør hvor er storheten i Jesus når det er så få som samles i hans navn i vår velstående del av verden. Vi sammenlikner oss med før. Før var det mange som gikk i, det være seg 1.maitog og i kirken. Da var det stor oppslutning om alt som innbefattet ideologi og tro.

Nå mister den kristne tro innflytelse i skolen, i samfunnet og i mange menneskers liv. I dag er det andre ting som gjelder enn kirke og misjon. Man tenker mer på å realisere seg selv og leve livet, enn å tenke på andres ve og vel, for ikke å si andres frelse. Man kan bli oppgitt og desillusjonert av mindre, miste motet på vegne av sin kristne tro, og i verste fall privatisere den, slik at troen blir en privatsak som ikke får plass i det offentlige rom med gudstjenestefeiring og frimodig bekjennelse.

På en liknende måte forstår vi det var også med dem som Hebreerbrevet var sendt til. Mange var nok desillusjonert og i ferd med å gi opp. De sammenliknet seg ikke med tidligere tiders oppslutning, men med andre grupper som for dem var jødene, etter som mange nok hadde jødisk bakgrunn. Jødene eide en stolthet i sine rike tradisjoner, en stolthet over å høre sammen med Moses og profetene, gudstjenestefeiring i synagogene og tempeltjenesten i Jerusalem. De hadde sine privilegier i det romerske samfunnet med bakgrunn i deres gamle kultur og tradisjon.

Hva hadde den kristne fattige menigheten sammenliknet med dette? Jo, de hadde en Frelser og Herre som var fornedret og gikk lidelsens vei. De tilhørte selv en upopulær og fornedret gruppe i det romerske samfunnet. De merket nok tiltakende hets fra omgivelsene og kunne nok kjenne seg hardt presset og fristet til å gi opp og heller bli anerkjent, slutte seg til den jødiske tro og få del i deres anseelse og privilegier.

I denne situasjonen var det at Hebreerbrevets forfatter skrev til denne slitne gruppen av kristne, mer en preken enn et brev, ord til formaning, ord til oppmuntring. Ikke minst ville han hjelpe kristne som var på nippet

til å gi opp troen, gi dem et nytt og rett perspektiv på hvem de trodde på. Hjelp dem til å se den opphøyde Jesus Kristus.

For å sette troens innhold i dets rette perspektiv, tegnet han opp et bilde med rike illustrasjoner fra Det gamle testamente. Han viste med rette at alt det som jødene fant rikt og stort, det pekte fram mot Jesus, eller ble overgått av Jesus. Gjennom Hebreerbrevets viser dets forfatter sine lesere storheten og herligheten i den Frelseren de tror på. Han er ikke lenger den fornedrede Jesus, men den opphøyde Kristus.

Det gamle testamente handler om Jesus på den måten at det peker fram mot ham. Eller for å si det med Augustin: «Det nye testamente ligger skjult i Det gamle testamente, og Det gamle testamente ligger åpent i Det nye testamente.» Det er dette Hebreerbrevet har hjulpet den kristne kirken til å se. I Det gamle testamente finnes en mengde direkte profetord om Jesus. Den gamle pakt hadde sin tid og sin misjon som forberedelse til den frelsen som skulle komme, men den nye pakten er endegyldig og fullkommen.

Så bringer Hebreerbrevet alt i rette perspektiv. En rekke trosvitner regnes opp, de kjente betydningsfulle menn og kvinner fra Det gamle testamente som vitnet gjennom sine liv om en tro og tillit til Gud, og som bar en lengsel etter et himmelsk fedreland mens de her var fremmede og hjemløse på jorden. (Hebr 11). De tjener som forbilder ved de livene de har levd i tro, til inspirasjon og utholdenhet for hardt pressede kristne til alle tider.

Så viser Hebreerbrevet at med Jesus kom det som langt overgikk det forgangne. Fra gammeltestamentlig tid av har engler vært Guds budbærere. Men med Jesus kom Guds Sønn som den fullkomne i kjenneskap til Gud og åpenbaring av hans vesen. Jesus er større enn engler.

Der Moses var en tjener i Guds hus i gammel tid, der kom nå Jesus som Sønnen, og Sønnen står over tjeneren. Følgelig er Jesus større enn Moses.

Der øverstepresten i den gamle pakts tid måtte bære fram offer for folkets synder og for sine egne synder hvert år, kunne Jesus som den eneste syndfrie bære fram seg selv som det endegyldige offeret én gang for alle. (Hebr 9,25ff.) Det gamle pekte fram mot det endegyldige og fullkomne.

Jesus kalles mellommann for en ny pakt. (Hebr 8,6; 9,15). Den gammeltestamentlige levittiske prestetjenesten er opphørt i og med Jesus Kristus. I ham har vi adgang like til nådens trone. I det ligger det også en formaning.

Hebreerbrevet skriver: «Siden vi har en stor øversteprest som har gått inn gjennom himlene, Jesus, Guds Sønn, så la oss holde fast ved bekjennelsen! For vi har ikke en øversteprest som ikke kan lide med oss i vår svakhet, men en som er prøvet i alt på samme måte som vi, men uten synd. La oss derfor frimodig tre fram for nådens trone, så vi kan finne barmhjertighet og nåde til hjelp i rette tid.» Hebr 4,14-16.

På en enestående måte viser altså Jesu lidelse at han har medlidenhet med alle sine søsken som lider. Deriblant er også vi inkludert. Jesus er prøvet og han har gått gjennom lidelse. Han har også seiret og holdt ut

der vi eventuelt har falt. Han er vår adgang til Gud. Derfor gjelder det å ikke gi opp, men å holde fast i tro og tillit, fatte nytt mot. I Jesus Kristus har vi et himmelsk fedreland. Vi har himmelriket i arv. Vi er på den sterkes lag, på seierherrens lag. Hebreerbrevet gir oss hjelp til å se det.

Det ble sagt til disiplene da de stod å så opp mot himmelen etter Jesus som ble tatt fra dem Kristi himmelfartsdag, at på samme måte som Jesus ble tatt opp til himmelen, skal han komme igjen. (Apg 1,11; Hebr 9,28). Slik gir Kristi himmelfartsdag grunn til forventning, glede og håp. En dag vil dette punktet om Jesus Kristus i vår trosbekjennelse bli oppfylt: «Skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.»

I dag flagges det for fullt på Rjukan. Det er ikke fordi det er Kristi himmelfartsdag, men fordi det er 1.mai. Man flagger i solidaritet med dem som kjemper for samme rettigheter som oss. Ute i den store verden har arbeidsfolk ennå en lang vei å gå. Solidaritetstanken lærer oss å stå last og brast, til å tenke rettferdighet og likhet.

En gang kom evangeliet til oss. Det var fordi noen var villig til å dele for at også vi skulle få en himmel og en evig framtid gjennom Jesus. Skulle ikke vi også på denne dagen minne hverandre om solidaritetsalternativet som jo forplikter oss gjensidig. I dag er det vi som forpliktes til å bringe evangeliet til verden. Vel er det viktig med bedre kår og like muligheter her i tiden, men hvor mye mer viktig er det ikke å vinne mennesker for evigheten og vårt himmelske fedreland?

I flaggene vaier det også korsmerker i vinden. Korsmerkene minner oss om at det var for vår skyld Jesus ga livet sitt. Ikke bare som et eksempel på Guds kjærlighet, men som en historisk soning for våre synder, en soning som var nødvendig for at vi skulle få adgang til Guds rike. I dag er Jesus vår talsmann ved vår himmelske Fars side. La tanken på det fylle oss med håp og glede.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.